

manden gjør Forsøg paa, om Jorden kan hvedes, der kan den ikke hvedes in natura, og der kan altsaa heller ikke der sættes nogen Priis paa den. Men, som sagt, jeg troer, at hvor saadanne Feil findes, kunne de afhjælpes alene ved administrative Foranstaltninger, og jeg nærer heller ikke mindste Tvivl om, at de ville blive afhjælpne, saasnart derom indkommer Begjæring eller Klage. — Om Tingene selv har jeg i det Væsentlige anført, haad jeg havde at sige. Jeg holder mig allerhøjest i den uimodsigelige og uanfægtelige Stilling, som jeg, om jeg tør sige, fra et legittimt Standpunkt har indtaget, den nemlig, at enten gjør September-Maaned ingen Forskjel, eller ogsaa gjør den Forskjel, og saa forrykker en Forandring deri det Hele; men, naar Forholdet i det Hele og Store er rigtigt og ikke blot har Aldershaard, men tillige indgribende Indflydelse paa mange Forhold, skal man ikke forrykke det. Jeg henholder mig i saa Henseende til, hvad en æret Landssthingsmand har ytret. Forøvrigt skal jeg, idet jeg tager Hensyn til min Smule personlige Erfaring, ikke tilbageholde den Ytring, at der paa mange Steder paa Landet i September-Maaned foregaaer Kornomsætninger; jeg har seet det med mine egne Øine, og det er mig ogsaa bekjendt, at der afsættes meget, navnlig utærsket Korn, og det især i enkelte Egne paa Derne, maaskee endogsaa mere almindelig end ønskeligt. — Der er — og det er navnlig derom, jeg ønsker at udtale mig — foreslaaet forskjellige Maader, hvorpaa man kunde naa det tilsigtede Resultat af en anden end den af Udvalget foreslaaede Vej. At det ikke vil lykkes at finde en Autoritet, der paa eengang er uinteresseret i Sagen og tillige sagkyndig, troer jeg, man er enig om. Jeg tillod mig ved Sagens foregaaende Behandling at nævne, at jeg som Indenrigsminister havde gjort mig Umage for at opstille forskjellige Ting, Mægler- og Børspriser, Torvepriser og Andet af det Slags, men jeg kom meget hurtigt til det Resultat, at det vilde være en for usikker Basis, og jeg opgav derfor Tanken om mere indgribende Forandringer. Jeg kan heller ikke paa nogen Maade tilraade det Forslag, der er blevet anthdet af en æret Rigsdagsmand (Strøm), at Capitelstaxten for alle de Embedsmænd, der f. Ex. paa Sjælland

oppebære Indtægt derefter, skulde sættes udenfor Sjælland og omvendt. Det er jo ganske vist tænkeligt, at der kunde holdes et Slags Landdag i Korsør af hvenfle og sjællandske Herredsfogder, hvor de i Fællesskab kunde smedde visse Rænker imod deres Medborgere; men der er jo her slet ikke Tale om, at Noget imod bedre Vidende skulde ville ansætte falske Priser, for derved selv at opnaae en Fordeel; der er her kun Tale om den uvilkaarlige Tendents til at helde til den ene eller anden Side, som ubevidst griber Menneskene, naar de ere personlig interesserede i Afgjørelsen, og den vilde ganske vist kunne findes hos de hvenfle og sjællandske Herredsfogder, selv uden noget Complot. Jeg skal derimod ikke nægte, at det Forslag forekommer mig meget tiltalende, at Stiftsøvrigheden valgte tvende Mænd, som paa Tiendetagerne Begue, og Sogneforstanderskaberne tvende — ikke sogneviis, thi det vilde være en Byrde, der ikke stod i Forhold til Sagens Betydning, men herredsviis — som paa Tiendehvernes Begue skulde afgive Beretning. Jeg skal bringe denne Sag under Forhandling i Udvalget, men jeg holder ikke af — og jeg troer, det gaaer flere Medlemmer som mig — at udtale mig uden nogen Forberedelse om en saadan henkastet Idee. Jeg skal, som sagt, foranledige dette Forslag taget under fornyet Overveelse i Udvalget, og det skulde være mig som Ordfører kjært, dersom de ærede Medlemmer, der maatte have en bestemt Mening for eller imod, vilde udtale sig for mig, for at jeg kan gaae ind paa denne Overveelse saa vel udrustet som muligt. Det er, saavidt jeg skjønner, et Forslag, ved hvis Udførelse ikke altfor stor Interessertthed og dog tilstrækkelig Sagkundskab kunde staffles tilveie, og ved hvilket der, forsaavidt Interesserne kom tilstede, ogsaa fandtes en Modvægt. Jeg kan derimod ingenlunde ansee det for rigtigt at lade Herredsfogderne træde i Præsternes Sted. Jeg tillod mig allerede ved Sagens indledende Behandling at udtale, at det, der kunde indvendes imod Herredsfogderne, ikke var Hensyn til den Smule Sædtillæg, som de oppebære, hvorpaa Ansættelsen kun faaer ringe Indflydelse, men at det Betænkelige ligger i, at de ingen Sagkundskab have, idet de ikke